

Nota

Programma van maatregelen

BEERSEL G. DEMEURSLAAN (prov. Vlaams-Brabant)

Auteurs: Alyssa BOECKSTEYNS

Projectcode: 2019A217

- **Aanleiding vooronderzoek**

→ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek¹

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

→ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek²

- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek is volledig uitgevoerd volgens de bepalingen van het programma van maatregelen bij het bureauonderzoek. Op basis van het verslag van resultaten van het proefsleuvenonderzoek kan gesteld worden dat:

- er een grote aanwezigheid is van archeologische sporen op het terrein, welke waarschijnlijk kunnen worden gedateerd in de middeleeuwen;
- de archeologische sporen zich over het gehele onderzoeksgebied bevinden;
- de voorziene verkaveling zal resulteren in een vernieling van het archeologische bodemarchief;
- het projectgebied niet verstoord is in het verleden.

Omwille van bovenstaande redenen wordt geconcludeerd dat voor het volledige projectgebied een verder archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Bij het uitvoeren van het proefsleuvenonderzoek kon tevens informatie verzameld worden over de onderliggende bodemopbouw van het terrein. Daaruit bleek dat er een interessant archeologisch niveau aanwezig is waarvan de *in situ* bewaring door de geplande verkaveling niet kan gegarandeerd worden. **Om deze redenen wordt voor het volledige onderzoeksgebied een vlakdekkende archeologische opgraving geadviseerd.**

- **Planafbakening**

Het gebied dat door de initiatiefnemer zal ontwikkeld worden is 6189m² groot. Het terrein zal worden verkaveld, waarbij een wegenis wordt aangelegd in het midden van het terrein met aan weerszijden 5 kavels, 10 in totaal. Bij de wegenis zal ook riolering worden aangelegd. De riolering zal op een maximale diepte van 1,80m in het noordoosten en 2,50m in het zuidwesten worden aangelegd. Voor de woningen die zullen worden gebouwd zijn in deze fase nog geen plannen beschikbaar, maar geschat wordt dat de verstoring rond de 50cm zal zijn. De diepte en de aard van de fundering ligt nog niet vast maar de woningen mogen

---

¹ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/1828> (geraadpleegd op 08/02/2019).

² Idem

echter onderkelderd worden. Dit betekent dat in dat geval de versterking veel dieper kan zijn. Het terrein wordt in het noordoosten met 55 tot 70cm opgehoogd.

De volledige oppervlakte die weggegraven wordt in het kader van dit project dient archeologisch vlakdekkend opgegraven te worden.

Figuur 1: Plan van de geplande werken in het projectgebied, met de nieuwe weg in het blauw en de huizen van de 10 kavels in het roze.

• Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen wat de exacte aard en functie is van de archeologische site die werd aangetroffen in de bodem. Kennis daarvan kan bijdragen tot een beter begrip van de ontstaansgeschiedenis van deze regio en een eventueel verband aantonen met het mottecomplex van het Hof van Neerdorp. Hiertoe worden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld:

- ➔ Hoe is de bodemopbouw?
- ➔ Wat is de aard van het archeologisch niveau aangetroffen bij de proefsleuven?

- ➔ Tot welke archeologische periode(s) behoort het aangetroffen niveau en de archeologische sporen en/of artefacten?
- ➔ Wat is de aard en/of functie van de archeologische site, sporen en/of artefacten (bewoning, funerair, ambachten,...)? Kunnen deze in ruimte en tijd afgebakend worden?
- ➔ Wat is de relatie tussen de verschillende aangetroffen sporen en structuren?
- ➔ Wat is de relatie tussen de aangetroffen sporen en het landschap?
- ➔ Is er een link tussen de archeologische sporen en het mottecomplex van het Hof van Neerddorp?

- **Plan van aanpak**

Het volledige onderzoeksgebied wordt onderzocht aan de hand van een vlakdekkende opgraving. Ideaal wordt gewerkt met grote opgravingsvlakken om een goed ruimtelijk inzicht te behouden tijdens het terreinwerk. Men dient echter te vermijden dat het opgravingsvlak langdurig ongeregistreerd blijft en door extreme weersomstandigheden (vb. droogte of overvloedige regen) beschadigd wordt. Opgravingsvlakken kunnen enkel door zwaar materieel worden betreden eens deze zijn geregistreerd. Aangetroffen structuren worden in hun geheel opgegraven. Couperen van sporen behorende tot één structuur kan pas na registratie van de volledige structuur.

Alle graafwerken gebeuren onder begeleiding van minstens 1 archeoloog. Het uitgraven van de grond gebeurt laagsgewijs, op aangeven van de archeologen en tot op het eerste relevante archeologische niveau. Indien dit archeologische niveau hoger ligt dan de uitgravingsdiepte, dan worden eerst alle sporen en vondsten archeologisch geregistreerd volgens de regels van de kunst alvorens er verder kan gegraven worden (tot een volgend archeologisch vlak, tot de verstoringsdiepte of tot op de bufferdiepte). Bovenstaande procedure herhaalt zich tot dat de verstoringsdiepte of bufferdiepte is bereikt. Er moet dus van uitgegaan worden dat de graafmachine niet hetzelfde rendement zal halen als bij graafwerken waar geen archeologische voorwaarden aan gekoppeld zijn. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Hierop worden geen afwijkingen voorzien. Staalname en conservatie dienen te gebeuren volgens de bepalingen zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk.

- **Criteria**

Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

De archeologische opgraving moet niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, onderwerp van de archeologienota en deze nota, niet zullen worden uitgevoerd.

- **Natuurwetenschappelijk onderzoek**

Voor het natuurwetenschappelijk onderzoek wordt rekening gehouden met volgende posten:

Waarderingen:

- 6 VH splitsen en waarden macroresten
- 6 VH waardering pollenstalen
- 4 VH waardering hout
- 1VH röntgenopname metaal

Analyses:

- 8 VH ¹⁴C-dateringen AMS
- 4 VH analyse macroresten
- 4 VH analyse pollenstalen (minimaal 400 tellingen per staal)
- 2 VH dendrochronologie

- **Schatting totale duur en kostenraming**

Er wordt geschat dat een voldoende grote en ervaren opgravingsploeg het onderzoek kunnen afronden in ca. 25 werkdagen voor een totaalbedrag van 60 000 euro (inclusief kraanwerk, verwerking, rapportage en natuurwetenschappelijk onderzoek).

- **Gewenste competenties**

Het veldwerk wordt uitgevoerd door minstens 2 gediplomeerde archeologen en 2 technisch medewerkers, die permanent op de site aanwezig zijn. Daarnaast wordt conform de Code van Goede Praktijk een aardkundige betrokken bij het veldwerk, deze dient echter niet permanent op het terrein aanwezig te zijn.

- ➔ Minstens één van de uitvoerende archeologen dient ten minste 220 werkdagen veldervaring te hebben met onderzoek op landelijke sites.
- ➔ Minstens één van de uitvoerende archeologen moet beschikken over een ruime kennis betreffende grondsporen en vondstmateriaal uit de middeleeuwse periode.

- **Risicofactoren**

Er zal op alle momenten (voorbereiding en uitvoering) een gedegen overleg moeten zijn tussen de initiatiefnemer, de aannemer bouwwerken en de aannemer archeologie om de werken optimaal op elkaar af te stemmen.

- **Deponering**

Het archeologisch ensemble zal gedurende het onderzoek bewaard worden bij de aannemer archeologie. Na volledige afronding van het onderzoek zullen met de initiatiefnemer de nodige afspraken gemaakt worden over een definitieve deponeringsplek.